



§ 235

Yttrande över betänkandet Åtgärder för tryggare bostadsområden (SOU 2023:57) och promemorian Stärkt hyresrättsligt skydd för våldsutsatta kvinnor (Ds 2023:18)

Ärendenr 2023/1263-1.3.1.5

Socialnämndens beslut

Socialnämnden beslutar att anta socialförvaltningens yttrande över betänkandet samt promemorian och avge nedanstående som Luleå kommuns svar till Justitiedepartementet.

Paragrafen förklaras omedelbart justerad.

Sammanfattning av ärendet

Åtgärder för tryggare bostadsområden

Utredningen har undersökt dels brottslighet som begås i hyreslägenheter eller i närområden, dels lägenheter som används av kriminella organisationer och kriminell verksamhet. Kartläggningen visar att problemen är spridda och därav otryggheten utbredd och allvarlig i vissa områden över landet. Utredningen har fokuserat på de områden som polisen kartlagt som riskfyllda, där mertalet är hyresrätter.

Undersökningar visar att de som bor i hyresrätter är otryggare i sitt bostadsområde än de som bor i andra boendeformer. BRÅs undersökning visar att 50 % av de som bor i hyreslägenheter i utsatta områden känner sig otrygga att gå ut på kvällar.

Även fastighetsägare måste hantera säkerhetsproblem. Mycket av den grova brottsligheten har haft kopplingar till utsatta områden. En central del av narkotikahandeln utgår från de bostadsområden som präglas av sociala problem, ekonomisk segregation och otrygghet.

Mot bakgrund av detta så har utredningen gjort bedömningen att det behövs utökade möjligheter att ingripa med hyresrättsliga sanktioner mot hyresgäster som begår brott för att ge bättre förutsättningar för trygghet i bostadsområden.



Utredningen lämnar förslag såsom att hyresgäster ska ha en skyldighet att se till att bevara trygghet i fastigheten. Brott som begås av hyresgästen ska likställas med störning. Hyresgästen ansvarar för tillsyn över sina gäster och de som hör till hushållet. Förverkande av hyresrätten innebär att en hyresrätt är förverkad om lägenheten används för brott. Hyrestvister som rör särskilt allvarliga brister ska handläggas särskilt skyndsamt.

Utredningen har också undersökt s.k. madrass-platser vilket innebär inneboende. För att dölja bidragsbrottslighet sker ibland felaktig folkbokföring. Förslaget är att hyresgäster inte får inrymma utomstående personer på ett sätt som inte hyresvärden bedöms godkänna och att hyresvärden ska ha rätt att göra tillsyn i lägenheter.

Konsekvenser av utredningens förslag är att majoriteten av hyresgäster påverkas positivt då minskad brottslighet ger ökad trygghet, särskilt med fokus på barn som påverkas av brottslighet och otrygghet. Fastighetsägarnas arbete med att öka trygghet i bostadsområden bedöms förbättras genom möjligheten att säga upp hyresgäster som utsätter andra för störningar och bristande skötsamhet.

Utredningen föreslår att det nya bestämmelserna träder i kraft den 1 januari 2025.

Stärkt hyresrättsligt skydd för våldsutsatta kvinnor

Våld i nära relationer, och i synnerhet mäns våld mot kvinnor, är ett stort samhällsproblem. Det kan leda till långtgående konsekvenser för den utsatte såsom dålig ekonomi, social utsatthet och hälsoproblem.

Utredaren har utvärderat det hyresrättsliga skyddet som finns sedan 2014 för personer som utsatts för brott genom våld i nära relation att ges möjligheten att bo kvar i sin hyresrätt. Utvärderingen har genomförts genom genomgång av allmänna domstolars praxis och hyresnämndernas tillämpning av befintliga bestämmelser.

De föreslagna ändringarna är att det ska finnas ett större utrymme att beakta ömmande skäl på hyresgästens sida. Utredningen föreslår att det hyresrättsliga skyddet bör stärkas i några avseenden för hyresgästen om hen utsatts för brott. I promemorian föreslås ändringar dels i bestämmelserna om förverkande av hyresgäst, dels i bestämmelserna om en medhyresgäst eller medboendes rätt att få ett hyresavtal förlängt för egen del respektive att ta över ett hyresavtal.



Skälen till utredningens förslag är utifrån det som framkommit i samrådsmöten med bland annat kvinnojoursorganisationer som påtalat svårigheter för kvinnor som på grund av brott befinner sig i en utsatt ekonomisk situation.

Enligt uppdraget ska lagförslagets effekter särskilt uppmärksamma barn som den våldsutsatta bor tillsammans med. Ett stärkt hyresrättsligt skydd kommer även i det fall barn ingår i hushållet barn tillgodo. Barnperspektivet synliggörs och ges ett utrymme vid bedömningen vid hyresvärdens uppsägning.

Lagändringen som föreslås träda i kraft den 1 juli 2024 ger oaktat titeln på promemorian ett likvärdigt skydd för alla personer som utsattas för brott av närstående, oavsett kön, sexuell läggning eller könsidentitet.

Socialförvaltningens yttrande

Socialförvaltningen är positiva till både betänkandet och promemorias förslag. Förslagen omfattar viktiga samhällsfrågor såsom våldsutsatthet, trygghet, och beaktandet av barnperspektivet.

Socialnämndens arbetsutskott har 2023-12-07 § 110 föreslagit socialnämnden besluta att anta socialförvaltningens yttrande över betänkandet samt promemorian och avge ovanstående som Luleå kommuns svar till Justitiedepartementet.

Sammanträdet

Socialförvaltningen föredrar ärendet.

Beslutsgång

Ordföranden ställer arbetsutskottets förslag under proposition och finner att socialnämnden bifaller förslaget.

Dialog:

Dialog har först internt inom socialförvaltningen. Ärendet behandlas vid förvaltningens fora för information och förhandling, FÖS, 2023-12-04.



Beslutsunderlag

- Sammanfattning av betänkandet – Åtgärder för tryggare bostadsområden SOU 2023:57, SOC Hid: 2023.3630
- Sammanfattning av departementspromemorian – Stärkt hyresrättsligt skydd för våldsutsatta kvinnor, Ds 2023:18, SOC Hid: 2023.3631
- Socialförvaltningens förslag gällande yttrande över betänkandet Åtgärder för tryggare bostads-områden (SOU 2023:57) och promemorian Stärkt hyresrättsligt skydd för våldsutsatta kvinnor (Ds 2023:18), SOC Hid: 2023.3920
- Socialnämndens arbetsutskotts beslut 2023-12-07 § 110, SOC Hid; 2023.4011

Beslutet skickas till

Justitiedepartementet



LULEÅ KOMMUN

Detta dokument är elektroniskt signerat och juridiskt bindande.

Ordförande: Bodil Wennerbrandt Sevastik

Justerare: Carina Anehagen

Sekreterare: Frida Lundström